Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Aszetische Sammelhandschrift - Cod. St. Peter perg. 82

[S.l.], [1. Hälfte des 14. Jh.]

>Sermo de dominica oratione<

urn:nbn:de:bsz:31-19435

Visual Library

ru multos iuexit. et lap
sos inde reliquit. ut dr.
ascendes sup eqs tuos. et
q̄drige tue saluatio. Dei
quadrige sunt .iiij. ewan
geliste. qui sunt apli. qui
pdicatōe sua xpm in hoc
curru p mundu txerunt.
et multos ad dei edificiu
collegert. lapsi sunt de cur
ru heretici. scismatici ut
dr. Ex nob exiert. s; no
erant ex nobis. Qui aute
sunt adducti. ut lapides
q̄drati a summo opifice
in edificio celesti sunt lo
cati. hoc sunt electi q̄tuor
uirtutib; prudentia. for
titudine. iusticia. tem
perantia politi. quibus
muri ihrlm fient repa
rati ut dr. Ihrlm que
edificat ut ciuitas. Qui
da no lapides asperi. ipo
liti ab opifice reprobati
et in igne missi. et in tal
te uersi. muri q hys fir
mati q̄si cemeto et orna
ti. hoc sunt ipij a celesti
edificio iecti. et in forna
ce gehenne piecti. de quoz
exitio iusti uinclo cari

tatis q̄si cemeto mu
niuntur spagmatum ad e
orum collatione glosius de
corati. sine fine in dno
deo iocundant. Ad iocundi
tate et exultatione reple
at te optime magister
in scoz glificatoe. et uide
as rege gle in decore suo.
et uideas bona ihrlm
oib; dieb; uite tue. amen.

Sermo de dnica orone.

Oportet etiā fres karis
simi ut breuit uob dicā
in expositione dnice ora
tionis. ut ualeatis scire.
quom pro nobis mz ip
sis oratis. qm hāt can
tatis. qr nulla oro meli
or ē. qm pt nr. qr dns
ipe eam cposuit. Qua
re cposuit. Qa discipli
rogauert eu ut docet e
os orare. Quom uocat
hec oro. dnica. quia do
min⁹ ore suo cposuit.
Quid solent hoies pone
in pncipio orois. laude
et recociliatione. Sic est.
O bone rex. o bone ipe
rator. Quare hoc faciut.
ut citi exaudiant. Ille

autē dixit. Cū oratis no
lite multū loqui. sicut
ethnici. Putant enī qd
in multiloquio suo exau
diantur. Scriptū est enī.
In multiloquio nō effugi
es peccatū. Vos autē sic o
rabitis. ¶ Pat nr. Patre
inuocando. filios nos esse
dei ostendim9. quia an
baptismū filij dyaboli. di
abolica opa faciendo. qr
cui9 opa facit hō. ei9 fili9
appellat9. Postea autē id
ē nūc. filij dei sum9 effec
ti. qui nō eram9 digni
ut eemus serui dei. tanta
potestatē dedit nobis ut
eem9 & uocem9 filij dei.
qr credim9 creatorē nr̄m
uerū deū & uerū hoīem.
¶ Q9 es in celis. Nūquid
nō ē ds ubiq3. Ubiq3 ē
totus p oīpotentiā. Ce
los scōs & electos designant9.
iuxta illud. Celi enar
rant glām dei. Qui es
in celis. hoc ē qui habitas
in scīs. Est inuocatio pri
mū qui es in celis. an ē
petitio. Inuocatio est
qr inuocam9 dnm ut dig

net9 nos exaudire i hijs
que rogare uolum9. ¶ Scī
ficetur nomē tuū. Nūm
quid nō ē nomē dei scīm.
Scīm ē. quia scriptū ē
Sci estote. qr ego scs su
ds oīpotens nō indiget
scītate. qr scs ē. s3 ~~no~~ hoc
rogam9. ut nomē eius
in nobis scīficare dignet9.
¶ Adueniat regnū tuū.
Hoc rogam9 omnipotentē
deū. ut desistat dyabolus
regnare. & regnet ipse in
nobis. Nūquid nō regnat
ds. Semp enī regnat. qr
regnū ipsius. regnū ē
oīm selo2. Et iste est sen
sus. fac ds ut adueniat.
hoc ē manifestet nob reg
nū tuū. quatin9 te regem
intelligetes. & regnū tuū
cognoscetes. ita uite stu
deam9. ut regnū tuū pe
mereamur. ¶ Fiat uolū
tas tua sicut i celo & in
tra. Quom ergo itellige
dū ē qd ait. fiat uolūtas
tua &c. Hoc ē. p celum
angli intelligēdi sūt. q
in celis habitant. p tra
uo. hoc est qui i tra ha

bitant. et e sens. Da no
bis ds. ut sicut angli faci
unt voluntate tuā qui
habitant in celis. ita et
nos facē possim⁹ volūta
tē tuā qui habitam⁹ in
tra. Aliter p celū etiā sci
hoīes itelligi possūt. qui
ueire sicut celū mūdi ex
istūt. P trā uo peccores:
qui sicut tra peccato sor
didi sūt. Et e sens. Con
cede nobis ds. ut sicut sci
tui qui sūt in celo volū
tatē tuā facē studeant.
ita et nos volūtatē tuā
facē studeam⁹ qui ter ia
id e peccores sum⁹. ¶ Panē
nrm cotidianū da nob
hodie. Q'd p pane coti
dianū intelligi debet.
verbū dei. doctrinā sctam.
Quia sicut panis uisi
bilis et corporeus carnē
pascit et sustentat. ita u
bū dei aīam nutrit et
cōfortat. vnde et bene co
tidian⁹ d'r. q'r cotidie
nobis necessari⁹ e. ut a
nimas nrās uestiat q̄
iā sicut caro morietur
nisi pane corporeo sustē

tet. sic et aīa moriet. nisi
spirituali pane pascat.
Quid in hoc loco signifi
cat hodie: Hanc uitam
psentē. Et e sens. Da no
bis omips. panē nrm co
tidianū. id est noticiam
sctaz scripturaz. ut p eam
possim⁹ agnoscē. et semp
que tibi sūt placita fa
cere. ¶ Et dimitte nob
debita nrā. sicut et nos
dimittim⁹ debitoribus
nris. Id e fratrib; nris qui
peccauerūt aduisū nos.
Debitū quid e nisi pec
catū: Videte fres kari
ne hūc uersū qd absit.
dicatis uob metipis ad
dāpnatione. s; ad salua
tione. Quia vn⁹quisq;
qn hūc ūsū cantat. orat
dicens. O ds dimitte m
peccata mea. et idulge sic fa
cinora mea sicut fratri
meo xp̄c nomē tuū in
dulgeo. qd cont' me pec
cauit. Et tūc sine dubi
o hoc potest recte stare.
si frī in se peccati dimit
tit. qd ds illi peccata di
mittat. Qa dns dicit.

Dimittite et dimittemini.
Date et dabitur vobis. Qui
autem sic obduratus est quod
absit. ut fratri suo non velit
dimittere. nec deus illi sua pec
cata dimittit. sicut ipse
in ewangelio sancto dicit. Si
enim non dimiseritis hominibus
peccata eorum. nec pater vester celes
tis dimittet vobis peccata
vestra. Unde et nobis plurima
patrum exempla. ex veteri
et novo testamento. possu
mus cum dei adiutorio pro
ferre. Ex quibus nobis aliqua
proferimus. Paulus apostolus
dicit. Nulli malum pro ma
lo reddentes. Petrus etiam
ait inquit. Non reddentes
malum pro malo. vel ma
ledictum pro maledicto et cetera.
Salomon ait. Relinque
proximo tuo nocenti te. et
tunc deprecanti tibi peccata
solventur. Sanctus augustinus
dicit. Unusquisque talem
indulgentiam accepturus
est a domino. qualem et ipse de
derit proximo suo. Et
Iheronimus. Quomodo deus in
christo nobis nostra peccata do
navit. sic etiam nos qui

in nobis peccant dimittamus.
Gregorius autem. Ille recte
sui delicti veniam postulat
qui hoc quod prius in ipso de
linquitur relaxat. Ysidorus
dicit. Qui fratrem sibi tardius
reconciliat. deum sibi tardius
placat. Et anastasius. Si
ergo non dimittis iniuriam
que tibi facta est. non oratione
pro te facis sed maledictionem
super te inducis. Sic enim di
cis. Dimitte michi. sicut
et ego dimisi. Sequitur.
¶ Et ne nos inducas in
temptationem. Id est hoc roga
mus ut tantum non sinat nos
propter malicia nostram dya
bolum temptare ut nos su
peret sed talem temptationem
in nobis concedat. quam ferre
possimus. et dyabolum cum illius
superemus adiutorio. Quare
docuit nos dominus orare. ut
non inducat nos in tempta
tionem. Aliquid temptat a
liquem. Non. Quia scrip
tum est. deus neminem
temptat. Cum ergo dicitur. temp
tavit deus abraham. Temp
tavit id est probavit. et
quociens ipse temptat pro

rat. veritatame nemine
teptat ut decipiat. simili-
ter ipse ducit nemine i tep
tatione. s3 q̄n eripit. q̄n
ipse inducit. qr dimitti.
inducit. cū liberare pos
sit. Et ē sensus. ne nos
in tēpore. id est ne dimit
tat nos iduci et trahi in
dyaboli teptatione. Vn
scriptū e. Aurū probat
fornax. et hōies iustos tep
tatio pbatōis. Et item.
Bs uir qui suffert tep
tatione. Orandū e nob.
ut ab illo malo nos libe
ret. in quo iā ante ceci
dim⁹. et hoc e q̄d subiun
git. Sed libera nos a
malo. Quid ē qr dicit
a malo. Hoc ē a dyabolo.
et ei⁹ teptatione. a pecco et
maloꝝ hominū psecuti
one. a mala cogitatiōe.
a malo ūbo. et a malo ope.
et ab oīb3 peccatis p̄titis
p̄sentib3 et futuris. Pre
terita sunt. que iā antea
ꝯmisim⁹. Presentia sunt.
que cotidie cōmittimus.
Futura sunt. q̄ adhuc dy
abolo suadente adueni

re possunt. Et ido oram⁹.
ut ab omib3 liberemur. q̄
tin⁹ liberatos. ac ab omi
delicto purgatos. ad ce
leste nos regnū pducat.
Vn fr̄es dilectissimi opor
tet vnumquemq3 nr̄m dili
gere aiam suā sic diligit
corp⁹ suū. Corp⁹ q̄n esu
rit. q̄rit cibū. q̄n sitit
q̄rit potū. q̄n nudū est
querit uestimentū. q̄n
laborat querit requiē.
q̄n grauatur q̄rit somp
nū. Jta aīa spiritaliter
hijs indiget alimonijs.
Cibus anime. hoc est p̄
ceptū dei. Potus ei⁹ ōrō
scā. Vestimēta ei⁹ fides
firma in xp̄o. Requies
ei⁹ ūitas. Sompnus ei⁹
humilitas. Trib3 enī mo
dis maxime securitate
malā in mēte hōis immit
tit dyabol⁹. Primū sug
gerit. ut nō faciat con
fessione suā qr iuuenis
ē. Scdo dic̄. qr alij grauiꝰ
sepe peccauerunt quā tu.
et diu uixerunt et emdauerunt.
Tercio dicit. pecca tu nūc.
postea cū senueris. uales

cito emendare. quia magna
est clementia dei. indulget
tibi peccata tua. et per hanc
securitatem multos qui in
cauti sunt vite sue deduxit
ad infernum. Unde dominus noster
qui omnes homines vult sal
vos fieri. et ad agnitionem
veritatis venire. ne per hanc
securitatem quam dyabolus
nobis immittit incauti pe
reamus. iubet nos omni tempore.
paratos in bonis operibus esse
dicendo. Vigilate itaque
quia nescitis diem neque
horam.

Fundamentum turris sapientie
est humilitas. unde Gregorius. Qui sine
humilitate ceteras virtutes congregat.
quasi pulverem in ventum portat. Sequitur
que est murus introitus. unde Augustinus. Quare
humilitas muris intuitur. quia procel
sit a deo. quia non solum humiliavit
sed exinanivit semetipsum formam
servi accipiens. Super isto fundamen
to posite sunt quatuor bases. columpnas
iiii. sustinentes. confirmatas iiii. ca
pitellis. Columpne sunt iiii. cardinales
virtutes. De quibus in psalmo sic dicitur. Ex
pecta dominum per prudenciam. viriliter age
per fortitudinem. et confortetur cor tuum
per iusticiam. Et sustine dominum per temperan
ciam. Sequitur gradus qui per vii. dona
spiritus sancti acquiruntur. Nam per donum
sapiencie acquiritur oratio. Per donum
intellectus compunctio cordis. Per donum consili
oris confessio. Per donum fortitudinis pene
actio. Per donum sciencie operis satisfactio.

Per donum pietatis elemosina. Per donum timoris ex
cercetur ieiunium. Sequitur latitudo que est ca
ritas. De qua Paulus. Si linguis hominum loquar
et angelorum. Caritatem autem non habeam nichil
michi prodest. Sequitur que est communis omnibus ordinate.
Unde Salomon. Ordinavit in me caritatem.
Sequitur altitudo que est perseverancia. De qua in
ewangelio. Qui perseveraverit usque in finem hic salvus erit. Sequitur
porte. De quibus Bernardus. tante sunt intinges
obediencia et paciencia. quia sine istis duabus fi
lii dei non possunt regredi in regnum
suum. Sequitur fenestre iiii. que sunt discretio
que est auriga virtutum. Religio que est magi
stra. Devotio que est ministra. Contemplatio
que est suppellata. Sequitur murus ex quadratis
lapidibus compositus. Et sunt xii. lapides
angulares a quibus procedunt alii ordinate.
Super murum sita sunt propugnacula. scilicet
vii. virtutes supplices. et ideo in eminen
ciori loco huius edificii collocantur.
Sequitur v. custodes. Primus est increpatio ad
dissolutos. quia qui aliquis est dissolutus. Pri
mo increpandus est. unde Matheus xviii. Si peccaverit
in te frater tuus corripe eum. Secundus est dis
ciplina ad rebelles. quia qui dissolutus
increpatorem despiciens fit rebellis.
disciplinatur. Iuxta id. stultus verbis non
corripitur. Tercius est interdictum ad re
probos. quia si rebellis timore dei per pro
tio fiant verbis indurati. et a bonorum
consortio sequestratur. Quartus est
vindicta ad malos. Quia si verbis
nec deum timens nec homines reverens
efficiatur publicus malus. capietur
vindicta de eo. Iuxta paulum consilium
sic dicentis. Consulo hominem huiusmodi
tradi sathane in interitum carnis. ut
salvus fiat in die domini. Quintus et ulti
mus custos est tutela ad bonos. quia tota
vindicta de malis. boni in pace
custodiuntur. quia si non fieret de malis
vindicta boni numquam quiescerent.
Statuti sunt enim iudices ad vin
dictam malorum. et tutelam bonorum.
Et ecce speculum theologie fratris a fratre Joh
episcopo in curia —